

Proti rokohitrskemu Zujiku

Ministrstvo za kulturo (MK) je prejšnji torek v manj kot tritedensko javno razpravo dalo predloga novele zakona o Slovenskem filmskem centru ter zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Zujik). S prvim želi olajšati položaj avtorjem celovečernih animiranih in dokumentarnih filmov, drugi, temeljni oz. krovni zakon kulture pa je pripravilo enostransko in je zaradi številnih podrobnosti nesprejemljiv, zatrjujejo v Glosi, Sindikatu kulture in narave Slovenije.

Kot je zadržilo MK, je prenova Zujika, o katerem bo javna razprava trajala do 9. februarja, saj ga želijo sprejeti še pred poznopomladanskimi državnoborskiimi volitvami, potrebna zaradi nekaterih nedavnih sprememb in trenutnih težav v kulturi. Sanirati želijo končno samoukinitev Kulturniške zbornice, ki je životarila vse od prve uzakonitve, urediti nekatere zagate stanovskih društev na področju kulture, nekaj vprašanj samozaposlenih v kulturi, urediti neposredne pozive in strokovne komisije, ki sodelujejo v postopkih javnih pozivov in razpisov. Radi bi dosegli tudi več prožnosti pri zaposlovanju v javnih zavodih ter preuredili imenovanje ter pristojnosti direktorjev javnih zavodov. Pomembno se jim zdi tudi določiti javno službo, opredeliti razmerja med ustanovitelj in (so)financerji. Predsednik Glose **Mitja Šuštar** je v prvi izjavi dva dni po javni razgrnitvi MK v javnem pismu sporočil, da osnutek krši utečeno socialno partnerstvo, saj MK ni opravilo predhodnih usklajevanj. »Namesto odpravljanja očitnih, nesporno ugotovljenih in večkrat obrazloženih krivic, ki jih delavci in drugi ustvarjalci na področju kulture preživljajo iz dneva v dan in iz leta v leto, ste se lotili podviga, ki mu niste in ne boste kos. Neverjetno, nekaj mesecev pred volitvami NA SILO in NA SLABŠE spreminjati KULTURNI/UMETNIŠKI

SISTEM?! Razočarani smo in jezni,« je zapisal Šuštar.

Tudi **Andreju Sraki**, podpredsedniku Glose in predsedniku Glosine Sindikalne konference glasbenikov (Glosa SKG), ni jasna naglica MK glede Zujika, saj so že z nacionalnim programom za kulturo 2018-2025 doživeli skorajda sramoten fiasko. Tudi predlog Zujika

Foto M. M.

je na kar nekaj mestih popolnoma zgrešen, je kritičen Sraka, zlasti pa je napačna tako kratka javna razprava. »V štirih letih niso storili praktično ničesar, sedaj pa želijo v nekaj mesecih izpeljati vse,« je poudaril. Šuštar je dodal, da »to ni socialni dialog«, še zlasti pa to ni skladno z evropsko tradicijo in zavezanostjo socialnemu dialogu ter dosednji ravni sodelovanja. »Nismo več socialni partner,« je bil nad prakso ministra, ki je tudi sam kulturnik, ogorčen tudi Sraka.

Moteče so definicije temeljnih konceptov (javnega interesa, javne kulturne dobrine, sektorjev, nevladnega sektorja ...), predvsem pa je za Srako pomemben odgovor na vprašanje, kdo oz. kaj so strokovna društva, kdo jim bo podeljeval pristojnosti, saj imajo v umetniško-kulturni dejavnosti veliko težav s zasebnimi

organizacijami, ki se mešajo v strokovno delo javnega sektorja na teh področjih. V Zujiku bi morali spremeniti sestavo svetov javnih zavodov in okrepiti položaj ter vlogo delavcev, kakor je to pred časom ob sanaciji razmer v Slovenski filharmoniji sicer napovedal sedanji minister za kulturo, sedaj pa je MK na to pozabil, je dodal. Hkrati namesto preproste širitve uprave v zavodih v kolegijske organe z več kot 150 delavci Sraka predlaga uzakonitev osebne finančne odgovornosti za vse organe upravljanja in nadzora.

Predsednik Šuštar je dodal, da je treba urejanje položaja samozaposlenih v predlogu pozdraviti, omejevanju financiranja javnih zavodov ter povečevanju prožnega zaposlovanja, vezanega na mandat direktorjev, pa Glosa nasprotuje in bo to v sicer šokantno kratki javni razpravi poleg drugega pravočasno in utemeljeno izpostavila.

Čeprav tudi dosednji Zujik in kolektivne pogodbe omogočajo zaposlitve za direktorjev mandat (uradno gre za »delovna mesta s posebno naravo dela« po 46. členu Zujika), pa predlog predvideva povečanje te kvote celo do polovice kadrovskega bazena javnega zavoda in se ne omejuje le na umetniške ustvarjalce in poustvarjalce ter strokovnjake na področju kulturne dediščine. »To je zelo nevarno, s tem predlogom, ki izhaja iz vztrajanja skupine SRČ, se ne strinjamo,« je dodal Sraka in v nasprotnem primeru predlagal podobno ureditev tudi za MK, za samooklicano skupino SRČ, v kateri so Vesna Čopič, Mitja Rotovnik in Borut Smrekar, pa predlagal poimenovanje »srčki«. Iz tega predloga veje »nedopustna ambicija« po večanju prožnosti, negotovosti in ustrahovanju delavcev, ki v skrajnem primeru lahko vodi tudi do razgradnje javne službe, je dodal Šuštar.

Delavcem, ki jim bo vodstvo kljub načelni konkurenčni prepovedi omogočilo istovrstno umetniško delo druge, predlog napeljuje na rabo neplačanega dopusta, širi dejavnosti, na katere se delo drugje nanaša, predlog pa vodstvom zavodov omogoča možnost pristranskega ravnanja, sta opozorila sogovornika iz Glose. Moteč je tudi zapis, da bo ustanovitelj v vsakoletnih programih dela zavodom določil delež lastnih prihodkov iz dejavnosti.

M. B.